

УДК [005.35:174]:004

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/34.40>

Омельченко А.І.

кандидат економічних наук

Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9376-7566>

КОРПОРАТИВНА ЕТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМАННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Статтю присвячено дослідженню ролі корпоративної етики як інструменту підтримання ефективного управління в умовах цифрової трансформації. Проаналізовано основні виклики, що виникають через розвиток цифрових технологій, таких як Big Data, штучний інтелект і віддалена робота. Розглянуто етичні аспекти конфіденційності даних, прозорості алгоритмів та відповідальності за цифрові рішення. Визначено основні напрямки цифрової етики в Європейському просторі, включаючи етику даних, штучного інтелекту та корпоративного управління. Запропоновано практичні механізми впровадження етичних стандартів у корпоративне управління, що сприяють зниженню ризиків неетичної поведінки в цифровому середовищі.

Ключові слова: корпоративна культура, етичні принципи, цифрові технології, управління, цифрова етика.

Постановка проблеми. В епоху розвитку цифрових технологій все більшої значущості набуває корпоративна етика, оскільки Big Data, штучний інтелект і змішаний формат роботи в компаніях породжують нові виклики для ефективної організації роботи для менеджерів та керівників. Першочергового вирішення вимагають питання конфіденційності даних, прозорості алгоритмів, відповідальності за рішення, ухвалені на основі штучного інтелекту, та етичності використання цифрових технологій у бізнесі. У сучасних умовах функціонування традиційні методи контролю та регулювання корпоративної етики виявились недостатньо ефективними, що спонукає менеджерів подивитись на проблему під іншим кутом та розробляти нові підходи до забезпечення етичних стандартів у бізнесі. Відсутність чітких механізмів контролю, можливі конфлікти між інтересами компанії та суспільними очікуваннями, а також ризики зловживань цифровими технологіями створюють додаткові труднощі для ефективного управління.

Саме тому, аналіз ролі корпоративної етики як інструменту підтримання ефективного управління в умовах цифрової трансформації є вкрай актуальним. Важливо дослідити можливості інтегрування етичних принципів в цифрове корпоративне управління компанії та виявити можливі практичні механізми для зниження ризиків неетичної поведінки у цифровому середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Корпоративна етика, як інструмент забезпечення ефективного управління в цифрову епоху є об'єктом дослідження як вітчизняних так і зарубіжних науковців. Питанням корпоративної культури та етики у своїх працях приділяють увагу такі науковці як Проценко О., Чубіна Т., Дмитренко М. [5], Компанієць В., Крацер В. [4], Калініченко Л., Мельник Л., Літвінова А., Коблянська І., Кубатко О. [3] та ін. Однак в умовах динамічних зовнішніх змін питання все ще залишається актуальним. Це зумовлює зростаючий інтерес науковців до теми та потребує подальших досліджень і вдосконалення.

Мета статті полягає в дослідженні ролі корпоративної етики як інструменту забезпечення ефективного

управління в компаніях, що функціонують в умовах невизначеності та криз. Зокрема, визначення основних етичних викликів, що виникають в цифрову епоху, впливу цифрових технологій на управлінські рішення та формулювання рекомендацій щодо реалізації етичних стандартів у корпоративному управлінні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифровізація всіх аспектів життя і ведення бізнесу сьогодні надає державі, організаціям і громадськості нових можливостей для розвитку. Водночас реалізація етичних принципів у процесі цифрової трансформації ставить перед суспільством низку важливих завдань і викликів. Впровадження новітніх технологій та цифрових інструментів потребує дотримання етичних цінностей, принципів і стандартів, які визначають моральність і правомірність рішень та дій. Тому варто зосередити увагу на особливостях формування корпоративної етики у цифровому середовищі ведення бізнесу в умовах невизначеності і криз.

Влучним є формулювання поняття «етики бізнесу у цифровому середовищі», яке сформулювали науковці Компанієць В та Крацер В [4]. Вони пояснюють її як «мультидисциплінарну, інтегровану галузь науки і практики соціально-економічних відносин, яка, аналізує, створює і використовує інструменти і механізми прийняття суб'єктами економічної діяльності морально виправданих рішень, а також моделі поведінки осіб, які приймають рішення, в умовах роботи в цифровому середовищі, з цифровими даними і новітніми технологіями».

Основними компонентами апарату корпоративної етики є загальновідомі елементи які є підґрунтям для розробки її алгоритму [1]:

- правила ділового спілкування, які стосуються, як зовнішніх і так і внутрішніх особливостей спілкування;
- турбота співробітників колективу про інтереси організації, а саме підтримка її репутації;
- гуртове виконання функцій організації з метою досягнення загальної цілі;
- контроль якості надаваних послуг або продукції, що випускається;
- доля відповідальності кожного співробітника у виконанні своїх функцій;

– вектор направлення корпоративної етики залежить від цілей та функцій організації;

– принципи і цінності етики направлені на перелік визначених методів, спрямованих на формування якісних, добрих етичних відношень між співробітниками.

У Європейському економічному просторі сформовано три основні напрямки розвитку цифрової етики (рис. 1).

Дослідження цифрової етики є складним напрямом за своєю природою, адже включає доволі широкий діапазон етичних, правових, суспільно-економічних, технологічних питань і знань. Серед основних проблем варто виокремити саме виявлення окремих дилем, з якими стикається керівник, який приймає бізнес-рішення в цифровому середовищі або з використанням інструментів ШІ, оскільки такі рішення завжди супроводжуються певними етичними нормами.

Виокремимо основні виклики і завдання, що стоять перед суспільством і бізнесом в умовах невизначеності та динамічності зовнішніх змін [3]:

1) необхідність розроблення загальноприйнятих та узгоджених етичних стандартів для різних сфер цифрових технологій. Можна виокремити штучний інтелект, аналітику даних, інтернет речей, кібербезпеку – кожна з цих галузей має свої особливості та виклики. Створення етичних рамок та директив для кожної з них допоможе визначити межі допустимої дії технологій.

2) забезпечення відкритого діалогу між громадськістю, бізнесом, урядом та академічною спільнотою стосовно етичних вимог цифрового переходу. Громадськість повинна знаходитись в центрі цього діалогу, адже цифрові технології впливають на всі сфери життя і кожного індивіда.

3) етика цифрового переходу повинна забезпечувати уважне ставлення до питань приватності та

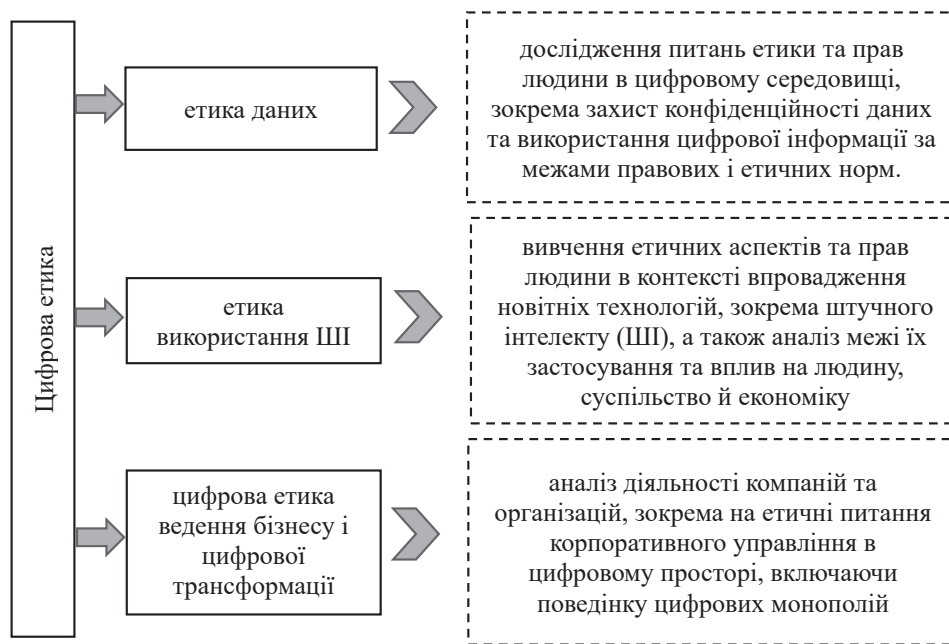
захисту даних. Зі збільшенням обсягу персональної інформації, що збирається та обробляється цифровими системами, необхідно стежити за тим, щоб користувачі мали повний контроль над своїми даними та їх використанням.

4) етика цифрового переходу повинна забезпечити розвиток технологій, які просувають цінності сталості та екологічної відповідальності. Технології повинні сприяти ефективному використанню ресурсів, зменшенню викидів шкідливих речовин, підвищенню енергоефективності та збереженню природних екосистем.

5) забезпечення розвитку цифрової грамотності, яка допоможе користувачам розуміти та ефективно використовувати цифрові технології. Включає навички критичного мислення, оцінки достовірності інформації, безпеки в мережі та захисту приватності.

Отже, якщо компанія вирішить впроваджувати цифрові технології в роботі, вона повинна уважно ставитись до етичних проблем та можливих наслідків. Корпоративна етика сьогодні виступає одним з основних елементів, здатних згуртувати колектив та об'єднати їх загальним орієнтиром, що сприятиме єдності поглядів.

Висновки. Підсумовуючи інформацію, подану у статті варто зазначити, що корпоративна етика в сучасному бізнесі відіграє важливу роль та має значний потенціал адже сприяє ініціативності команди, прийняття, відповідальності та взаємоповаги. Розвиток цифрових технологій нового покоління відкриває для бізнесу нові можливості й перспективи, але водночас викликає нові загрози та проблеми. Тому, компаніям важливо зосередити увагу на створенні ефективної цифрової етики ведення бізнесу, що буде орієнтована на поєднання традиційних цінностей та сучасних принципів цифрової етики.

Рисунок 1 – Основні напрями цифрової етики у Європейському економічному просторі

Джерело: сформовано автором на основі [4]

Список використаних джерел:

1. Гриценко Н. Інструменти формування корпоративної етики управління. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. Вип. № 65. С. 220–227. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i65.156690>
2. Дергачова В., Федірко Г. Особливості формування корпоративної культури на підприємствах України. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2018. Вип. № 15. С. 272–279. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.15.2018.135694>
3. Калініченко Л., Мельник Л., Літвінова А., Коблянська І., Кубатко О. Амбівалентність етичних принципів у цифровому переході. *Підприємництво та інновації*. 2024. Вип. 30. С. 14–20. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/30.2>
4. Компанієць В., Крацер В. Актуальні проблеми цифрової етики бізнесу. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2021. Вип. № 74. С. 150–166. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.74.281124>
5. Проценко О., Чубіна Т., Дмитренко М. Етика та інформаційна етика у комунікативному просторі сучасного суспільства. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2022. Випуск 44. С. 98–104. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.44.11>
6. Сулімов В. Роль корпоративної культури як чинника стійкості системи управління персоналом в умовах невизначеності. *Економіка і організація управління*. 2024. № 1(53) С. 115–121. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2024.1.12>
7. Швиданенко Г., Швиданенко О. Корпоративна етика у контексті глобальних викликів та забезпечення економічного зростання бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. (61). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-1>
8. GOLAW (2023). Корпоративна культура під час віддаленої роботи: про що має подбати роботодавець? URL: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/korporativna-kultura-pid-chas-viddalenoji-roboti-pro-shho-maye-podbati-robotodavecz/>
9. Jooble. Що таке корпоративна етика та навички корпоративної етики: з прикладами та порадами? (2023). URL: <https://ua.jooble.org/blog/shho-take-korporativna-etyka-ta-navychky-korporativnoyi-etyky-z-prykladamy-ta-poradamy/>
10. Hurma. 4 правила в період роботи з дому (2023). URL: <https://hurma.work/blog/4-pravila-v-period-roboti-z-domu/>

References:

1. Grytsenko, N. (2019). Instruments for the formation of corporate ethics management. *Bulletin of Transport Economics and Industry*, (65), 220–227. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i65.156690>
2. Dergachova, V., & Fedirko, H. (2018). Features of corporate culture formation at enterprises of Ukraine. *Economic Bulletin of NTUU "KPI"*, (15), 272–279. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.15.2018.135694>
3. Kalinichenko, L., Melnyk, L., Litvinova, A., Koblyanska, I., & Kubatko, O. (2024). Ambivalence of ethical principles in the digital transition. *Entrepreneurship and Innovation*, (30), 14–20. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/30.2>
4. Kompaniyets, V., & Kratser, V. (2021). Current issues of digital business ethics. *Bulletin of Transport Economics and Industry*, (74), 150–166. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.74.281124>
5. Protsenko, O., Chubina, T., & Dmytrenko, M. (2022). Ethics and information ethics in the communicative space of modern society. *Bulletin of Lviv University. Series of Philosophical and Political Studies*, (44), 98–104. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.44.11>
6. Sulimov, V. (2024). The role of corporate culture as a factor in the resilience of personnel management systems under uncertainty. *Economics and Management Organization*, (1(53)), 115–121. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2024.1.12>
7. Shvydanenko, H., & Shvydanenko, O. (2024). Corporate ethics in the context of global challenges and ensuring business economic growth. *Economics and Society*, (61). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-1>
8. GOLAW. (2023). Corporate culture during remote work: What should an employer take care of? Available at: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/korporativna-kultura-pid-chas-viddalenoji-roboti-pro-shho-maye-podbati-robotodavecz/>
9. Jooble. (2023). What is corporate ethics and corporate ethics skills: With examples and tips? Available at: <https://ua.jooble.org/blog/shho-take-korporativna-etyka-ta-navychky-korporativnoyi-etyky-z-prykladamy-ta-poradamy/>
10. Hurma. (2023). 4 rules during the period of working from home. Available at: <https://hurma.work/blog/4-pravila-v-period-roboti-z-domu/>

Omelchenko Anna

Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

CORPORATE ETHICS AS A TOOL FOR MAINTAINING EFFECTIVE MANAGEMENT IN THE DIGITAL AGE

The article explores the role of corporate ethics as a tool for maintaining effective management in the era of digital transformation. The rapid development of digital technologies such as Big Data, artificial intelligence, and remote work has created new ethical challenges for companies. Issues related to data privacy, transparency of algorithms, and accountability for AI-based decisions are becoming increasingly relevant. The study analyzes the ethical aspects of corporate governance in the digital space and identifies key areas of digital ethics in the European economic environment, including data ethics, AI ethics, and corporate digital governance. The research highlights the insufficiency of traditional methods of corporate ethics regulation and the need for new approaches that align with the realities of digitalization. It emphasizes the necessity of integrating ethical principles into business processes to mitigate the risks associated with the misuse of digital technologies. Additionally, the paper examines the ethical dilemmas faced by companies due to the dominance of digital monopolies and the expansion of AI-based decision-making. The study presents a detailed analysis of existing scientific approaches to corporate ethics in the digital space, referencing both domestic and international research. It identifies the main factors influencing ethical decision-making within organizations and proposes mechanisms for implementing corporate ethics strategies in digital business environments. The research also discusses the impact of ethical corporate culture on overall business sustainability and its role in

---

fostering trust between companies, employees, and society. The findings suggest that the effective implementation of corporate ethics requires comprehensive strategies, including clear ethical guidelines, compliance programs, and digital monitoring tools. The development of ethical corporate policies tailored to the digital environment is essential for ensuring sustainable business growth and social responsibility. The paper concludes with practical recommendations for companies to enhance corporate ethics frameworks in response to the ongoing digital transformation.

Keywords: *corporate culture, ethical principles, digital technologies, management, digital ethics.*

JEL classification: M14, O33, G34
